

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 5

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Din asfințit, de peste munte,
Răsfrângerii roșii de amurg
Se sfarmă-n licăriri mărunte
Și-n Dunărea umbrită curg.

Dar unda tulbure le-ngroapă
Când, subt răchitele din vale,
De-abia mai tremură pe apă
Ca niște coji de portocale.

Acolo jos, peste cununa
Întunecatului boschet,
Sclipește-n aer semiluna
Din vârful unui minaret.

Și parcă zugrăvit anume,
Își culcă umbra până-n mal
Ostrovul* izolat de lume
Ca un castel medieval.

El pare-o navă fermecată
Ce-a ancorat aici, subt munte,
Minune îndelung visată
De valul Dunării cărunte!

A așteptat în nopți senine
Strălucitoare dimineață,
Când din adâncul apei line
S-a ridicat la suprafață

Ca o grădină plutitoare
Cu pomi și păsări împreună,
Cu florile-i ce rîd în soare
Și noaptea tremură subt lună.

G. Topîrceanu, *Pastei*

*ostrov – insulă situată în mijlocul unui râu sau al unui lac

Textul 2

Cartea aceasta s-a născut din prietenie. De fapt, nici nu s-ar fi putut altminteri, căci, în public, Ivan Patzaichin nu vorbește despre sine, ci repetă rolul unui campion. L-am ascultat în câteva rânduri dând interviuri – atunci când nu avea încotro. Nu era plictisit sau distant, dar parcă nu era vocea lui [...]. Ivan Patzaichin este și el, în felul său, un soi de „țăran”, un țăran al Deltei, un *om al locului*. „Lotca e căruța satelor din Deltă”, spunea Afanasie Sciotnic, alt om al locului. Iar Ivan s-a născut în lotcă. [...]

Prima dată când am fost cu el la Mila, pe un canal, mi-a spus: *aici m-a scos bunicul cu lotca, eram mic atunci*. Și atât. Am găsit însă undeva un fragment de interviu în care se dezlănțuie și spune câteva fraze:

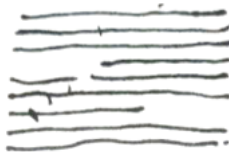
Fără nicio îndoială, marele personaj al satului și al copilăriei mele a fost bunicul meu. Bunicul era înțeleptul satului, omul la care toată lumea din zonă venea să ceară un sfat, o povață, o îndrumare, un gând. Nu avea cine știe ce studii, dar era un om informat, care abia aștepta să-i vină presa de la București ca să afle care mai e mersul lucrurilor în lume. De multe ori, ziarele îi veneau cu întârziere, dar el le citea din scoarță în scoarță, căutând apoi îndelung să pătrundă sensul întâmplărilor despre care citea. Și mai avea și un dulap plin de cărți. Asta mă fascina și pe mine, și pe verii mei: în fiecare seară, ne aduna la el, în jurul laviței, și ne citea povești, unele dintre ele românești, dar cele mai multe erau basme vechi rusești, povești cu prințese preafrumoase, cu personaje fabuloase din adâncurile apelor, cu eroi neînfricați. [...] Bunicul avea atâta har în a povesti, încât nu ne puteam dezlipi de el. De cele mai multe ori, adormeam în casa bunicilor în timp ce el ne citea și rămâneam acolo peste noapte... Tot de bunicul meu mă leagă prima mea amintire pe baltă, pe când nu aveam mai mult de patru ani. Era într-o dimineață, soarele ieșise de mult timp pe cer, iar eu dormeam dus, când m-a trezit deodată un clipocit de apă. Mi-am crăpat ochii, m-am uitat în jur, apoi m-am frecat la ochi, crezând că visez: eram în mijlocul Deltei, în lotcă, înfolit într-o pătură, alături de bunicul meu. Ieșise la pescuit și nu a mai așteptat să mă trezesc, m-a luat cu el așa, dormind. Ținea foarte mult la mine, eram nepotul lui preferat, și cred că, într-un fel, cumva ritualic, își dorise să fie el primul care mă scoate cu lotca pe baltă. E o emoție uriașă în amintirea acelei dimineți, rețin perfect fiecare detaliu, de la lumina orbitoare a soarelui, la zarva păsărilor, și rețin exact și locul acela în care m-am trezit, locul în care îi plăcea bunicului să pescuiască, undeva în partea

dinspre Obretin, la Mila 18. Și mai avea bunicul ceva aparte: era și un bun cunoscător al plantelor din Delta și al leacurilor populare [...].

Pe de altă parte, munca grea, efortul, dârzenia de care trebuie să dai dovadă ca să trăiești în Delta par a fi legate mai ales de tatăl său epuizant și de imaginea obsesivă a căratului lemnului cu lotca, pe timp de iarnă:

Îmi aduc aminte că eram copil și mergeam cu tata, cu două bărci, trebuia să tragem 30-40 de kilometri până aproape de Tulcea, unde era o pădurice. Porneam seara, vâsleam toată noaptea, a doua zi tăiam și încărcam lemnele în barcă, iar următoarea noapte, vâslește înapoi spre casă! Au fost experiențe extraordinare, dar efortul a fost și el pe măsură. Fiind mic, mai adormeam la vâsle, iar tata, care trăgea în față, auzea dacă mai dădeam cu barca de un mal, dacă o mai hârșăiam de stuf sau de crengile pomilor și îmi dădea, din nou, deșteptarea. Cam așa era viața în Delta! Știam că urma să fiu pescar toată viața, ca bunicul și ca tatăl meu, și, de altfel, m-am și angajat ca ajutor de pescar, aveam șaisprezece ani. Dar în sinea mea, visam la altceva...

Și mai este ceva: acel respect simplu, țărănesc, față de oamenii din comunitatea ta, cărora le dai totdeauna binețe și îi întrebi „Ce mai faci, vecine?“, și împreună cu care te simți bine pur și simplu, că așa ai apucat. *Pe ulițele aceluia sat din Delta am învățat, cred eu, cea mai importantă lecție: respectul, repetă Ivan cu orice ocazie.*

Un jurnalist l-a întrebat odată dacă viața în sat la el „era așa, o duritate?“. *Nu. Dimpotrivă, era o bunătațe!*, a răspuns Ivan dintr-o suflare.

În acest sens, deși a plecat de multă vreme din sat și a cutreierat toată lumea, Ivan a rămas un țăran și un „om al locului“, dar un loc aparte, care a dat lumii douăzeci și unu de campioni mondiali și olimpici!

Vintilă Mihăilescu, *Ascultându-l pe Ivan*

A.

1. Transcrie, din textul 1, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al *timpului* . **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 1.

Tema poeziei este:

- a) călătoria.
- b) creația.
- c) istoria.
- d) natura.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Cel care le spunea povești în fiecare seară copiilor era:

- a) Afanasie.
- b) bunicul.
- c) tatăl.
- d) un văr.

Răspunsul corect: .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Din drumurile pe care le făcea cu tatăl său, Ivan își amintește de:

- a) bucuria găsirii lemnului la Mila 18.
- b) efortul mare depus la întoarcere.
- c) frigul aspru din timpul iernii.
- d) căruțele din satele de lângă Tulcea.

Răspunsul corect: .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Peisajul descris este preluat din pictura unui artist.		
Pe malul apei cresc răchite și portocali.		
Flora și fauna fac ca peisajul să semene cu o grădină pe apă.		
Ivan Patzaichin dorea să se facă pescar.		
În Deltă, oamenii se deplasau cu lotca.		
Bunicul lui Ivan Patzaichin făcuse studii universitare la București.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

a) „Era într-o dimineață, soarele ieșise de mult timp pe cer, iar eu dormeam dus, când m-a trezit deodată un clipocit de apă.”

b) „E o emoție uriașă în amintirea acelei dimineți, rețin perfect fiecare detaliu, de la lumina orbitoare a soarelui, la zarva păsărilor, și rețin exact și locul acela în care m-am trezit, locul în care îi plăcea bunicului să pescuiască.”

7. Interpretează, în cel puțin 30 de cuvinte, o figură de stil identificată în textul 1, pe care o vei preciza. **6 puncte**

8. Care este emoția transmisă prin peisajul descris în textul lui G. Topîrceanu? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază cu un alt text literar textul *Pastel* de G. Topîrceanu, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre ele **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sunetul „i” este vocală în ambele cuvinte din seria:

- a) „apoi”, „strălucitoare”.
- b) „căci”, „pomilor”.
- c) „epuizant”, „bunicul”.
- d) „iazul”, „răchitele”.

Răspunsul corect: .

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

S-au format prin compunere ambele cuvinte din seria:

- a) „cumva”, „mărunte”.
- b) „despre”, „totdeauna”.
- c) „legate”, „preafrumoase”.
- d) „orice”, „bunătate”.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Rescrie secvența „*Nu era plictisit sau distant, dar parcă nu era vocea lui.*”, înlocuind cu câte un sinonim cuvintele „*distant*” și „*voce*”.

4 puncte

4. Transcrie din fragmentul următor trei pronume personale aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza.

6 puncte

„eram în mijlocul Deltei, în lotcă, înfofolit într-o pătură, alături de bunicul meu. leșise la pescuit și nu a mai așteptat să mă trezesc, m-a luat cu el așa, dormind. Ținea foarte mult la mine, eram nepotul lui preferat, și cred că, într-un fel, cumva ritualic, își dorise să fie el primul care mă scoate cu lotca pe baltă.”

5. Completează enunțul în așa fel încât să-i adaugi o propoziție principală, precizând modalitatea prin care se realizează raportul de coordonare. **6 puncte**

Asta mă fascina și pe mine, și pe verii mei.

6. Alcătuieste un enunț în care substantivul cu funcție sintactică de atribut din enunțul „*Bunicul era înțeleptul satului*” să devină complement indirect. **6 puncte**

Substantivul cu funcție sintactică de atribut:

Enunțul în care substantivul are funcție sintactică de complement indirect:

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând gândurile unui iubitor al Deltei, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **6 puncte**

În Deltă, am cunoscut câțiva _____ (*scafandru*) și mi- _____ (*a dori*, condițional-optativ, prezent) să luminez și eu cândva cu o lanternă uriașă undele unui lac, spre a vedea pești _____ (*auriu*) și alte vietăți subacvatice.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Crezi că a deveni campion are legătură cu locul unde te-ai născut?

Scrive un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții răspunsul la întrebarea de mai sus, valorificând textul 2 și experiența personală/de lectură.

În scrierea textului, vei avea în vedere:

- formularea unei opinii;
- prezentarea a două argumente care să susțină opinia formulată;
- enunțarea unei concluzii;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

A large rectangular area with rounded corners, outlined in blue, containing 25 horizontal black lines for writing.

